

METEOROLÓGIA

Bartholy Judit

I. évfolyam

Kémia BSC

I. félév

Tematika

Tematika/1

- **A változó éghajlat problematikája. A globális felmelegedés.**
- **A légkör jelenlegi összetétele és vertikális szerkezete.**
- **A légköri sugárzástan alaptörvényei. A légkörön áthaladó sugárzás gyengülése. A légkör üvegházhatás, üvegházgázok koncentráció változása.**
- **A szoláris éghajlat, a légkör energiamérlege.**
- **A légkör alapvető állapothatározói, a légköri termodinamika alapjai. A meteorológiában alkalmazott különböző hőmérsékleti fogalmak.**
- **A légkörben ható erők, egyensúlyi mozgások a légkörben.**

Tematika/2

- **A felhő és csapadékkeletkezés mikrofizikája.**
- **Alapvető felhő és csapadékfajták.**
- **A különböző skálájú légköri folyamatok.**
- **Az általános cirkulációs modellek fejlődése.**
- **A polárfront-elmélet, jet-stream-ek, a légtömegek fogalma.**
- **A légköri frontok.**
- **Légköri optika, légköri elektromosság.**
- **2017 nyár – Atlanti óceán – hurrikán szezon????**

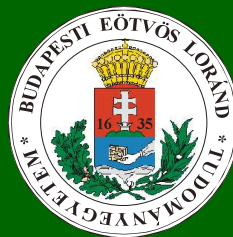
Követelmények

- **2 ZH megírása minimum 2-re**
  - első az őszi szünet környékén
  - második az utolsó órán
- **Megajánlott jegy**
- **Órai aktivitás értékelése**

A GLOBÁLIS KLÍMAVÁLTOZÁS KÉRDÉSEI ÉS VÁRHATÓ REGIONÁLIS HATÁSAI

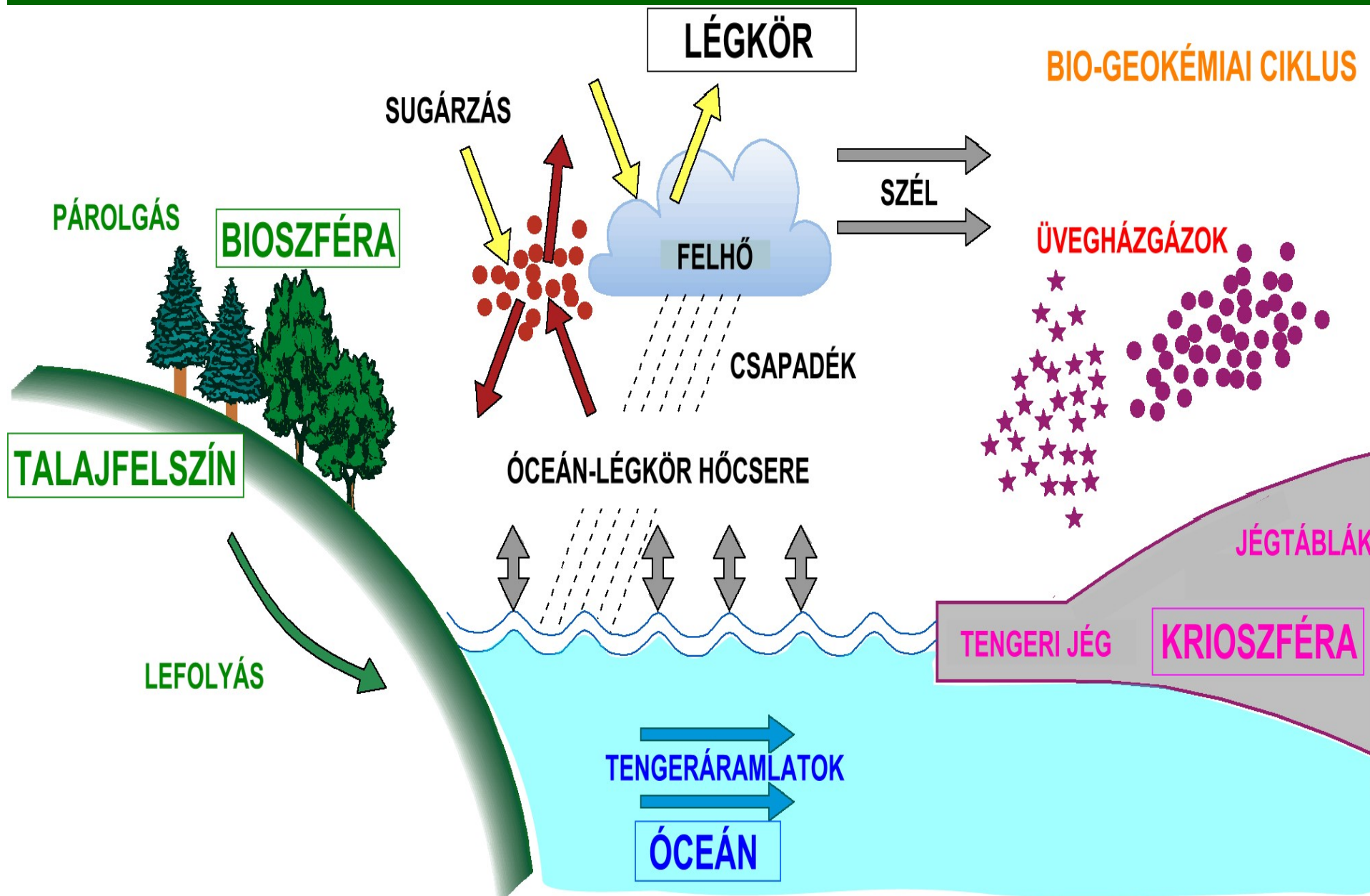
Bartholy Judit

ELTE - METEOROLÓGIAI TANSZÉK

AZ ÉGHAJLAT: MODELLEZÉSE

Az éghajlati rendszer elemei

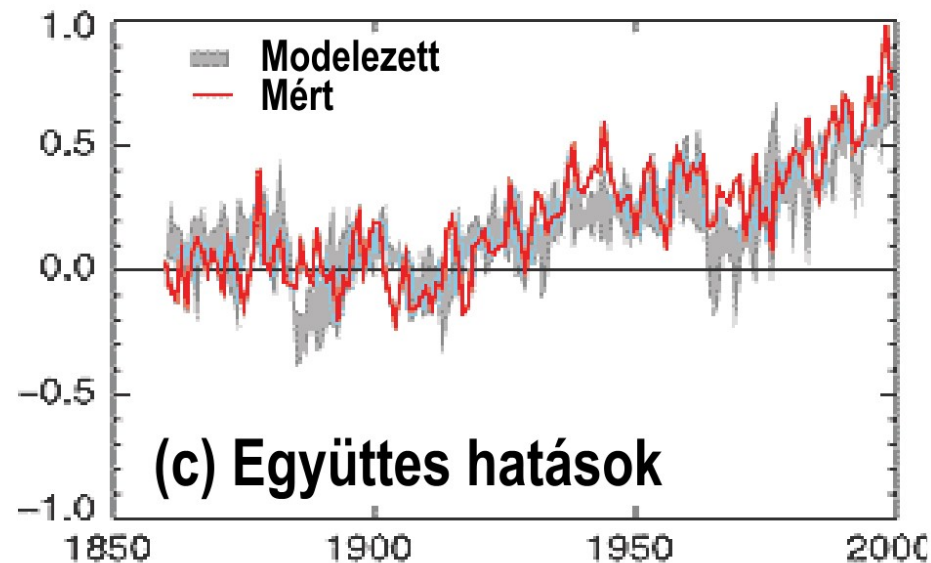
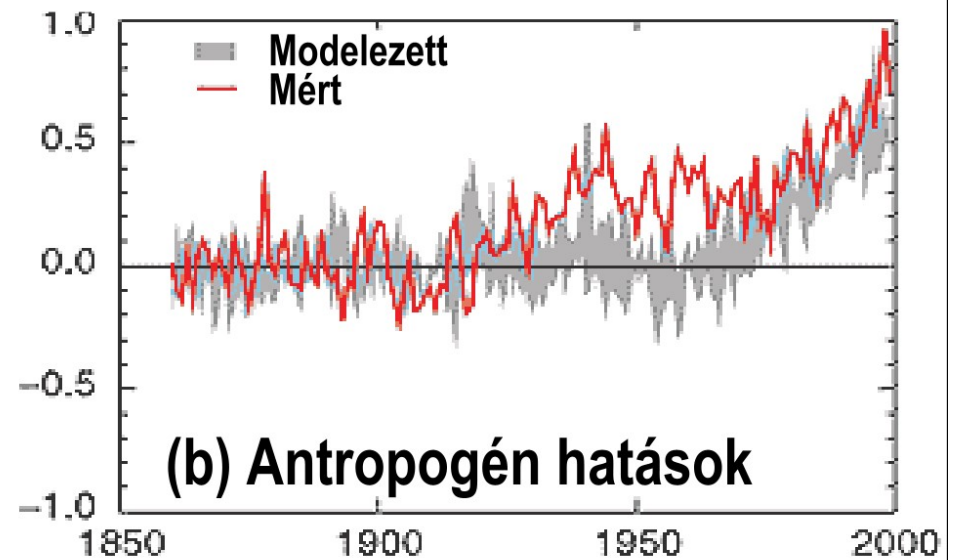
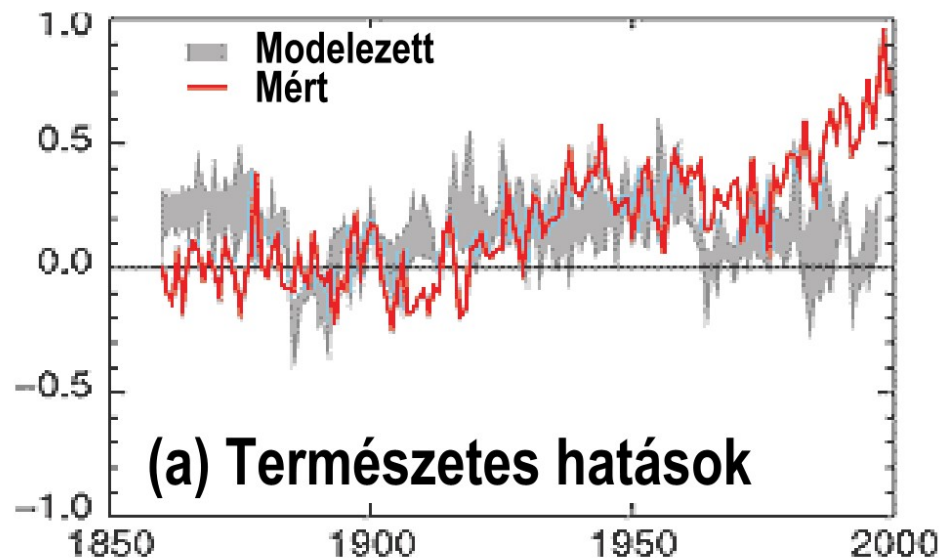
Az éghajlati modellek

Fizikai törvények alapján matematikai formulákkal leírják:

- a légkör, az óceán mozgását, hőmérsékletét, sűrűségét és nyomását
- a hidrológiai ciklust
- a krioszféra keletkezését/olvadását
- a felhőképződési és disszipációs folyamatokat
- a földfelszín hőmérsékletét, albedóját, nedvességét

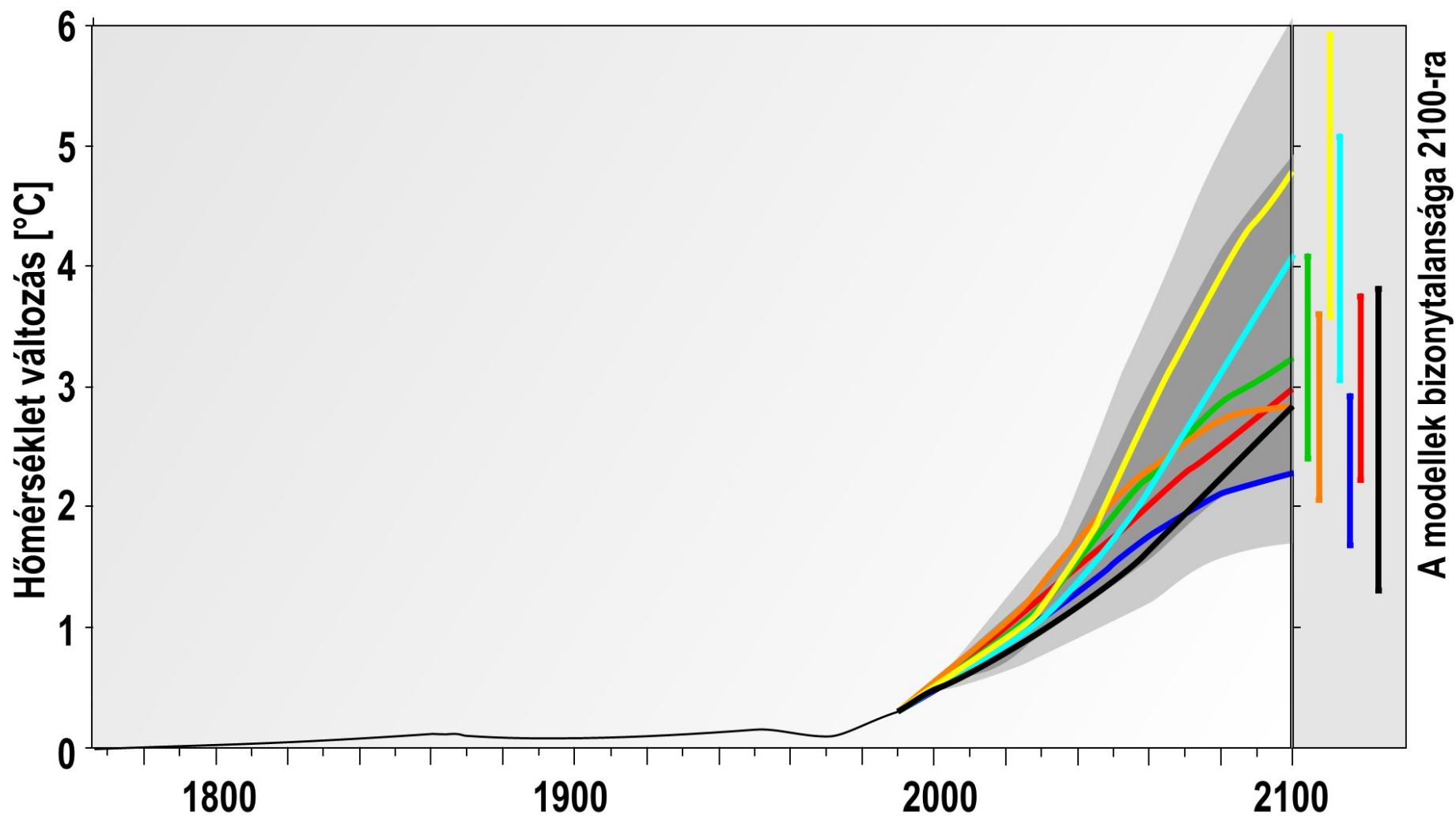
A modellezett és mért hőmérsékletváltozások összehasonlítása, 1860-2000

(IPCC nyomán)

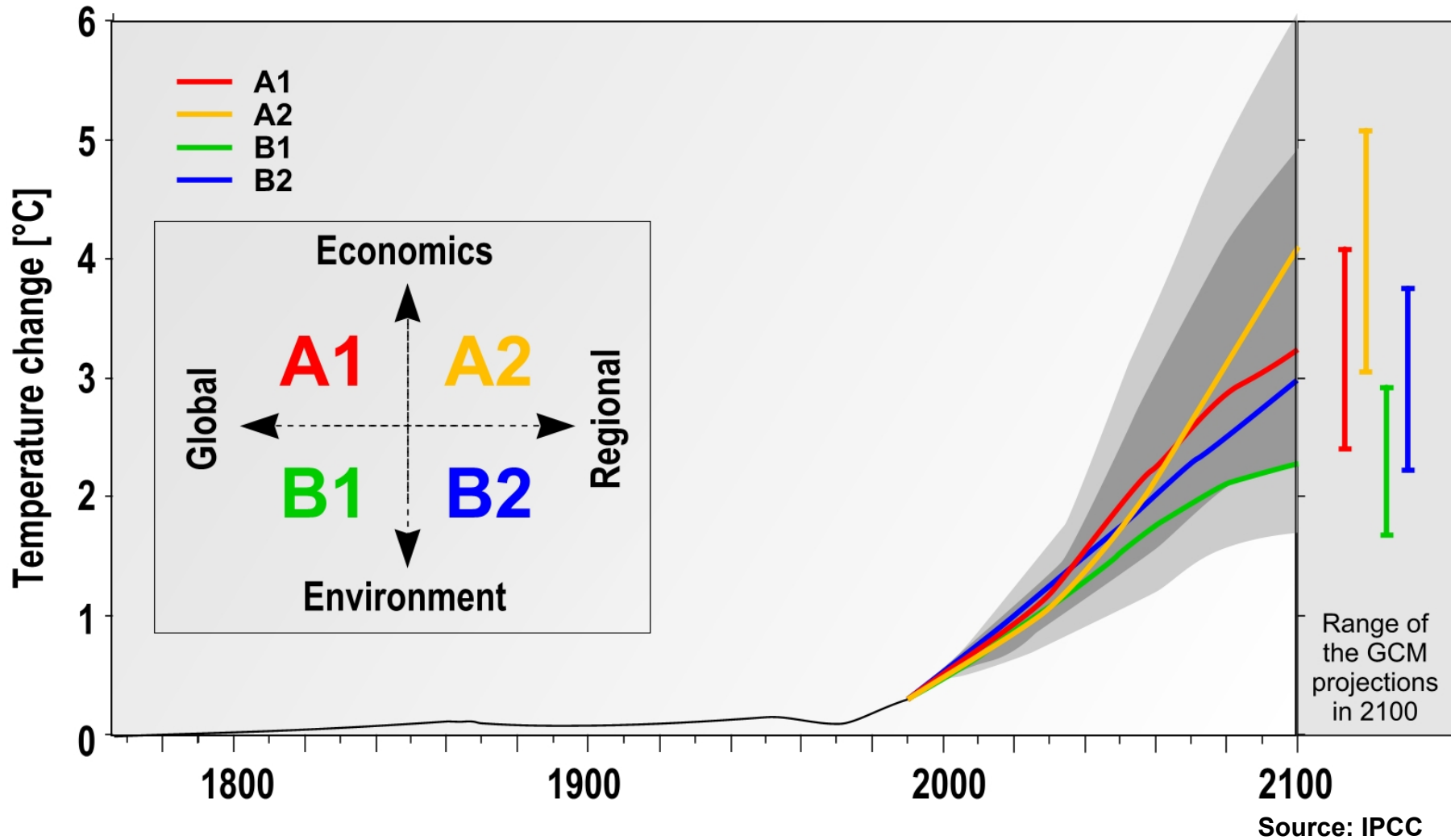
**ÉGHAJLATI
FORGATÓKÖNYVEK**

A globális átlaghőmérséklet változása 1770-1990 között és várható menete a XXI. században

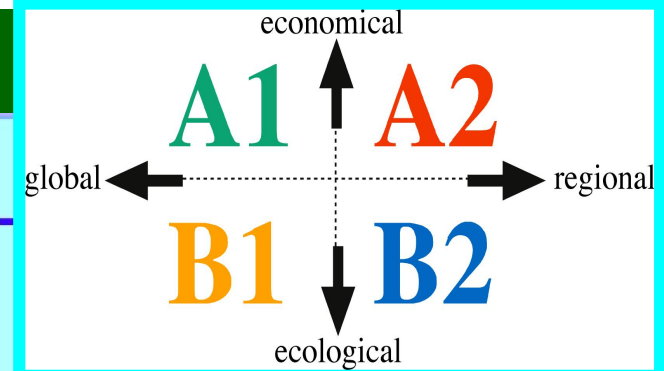
(IPCC nyomán)

Becslések a globális átlaghőmérséklet megváltozására 2000-2100 időszakra

A GLOBÁLIS ÉGHAJLATVÁLTOZÁS ALAPSZCENÁRIÓI: A1, A2, B1, B2
A2 scenárió a legesszimistább, **B2** egy közepes

A globális emisszió négy alapvető scenárió-csoportjának jellemzői (IPCC-jelentés, 2001)

A1

- **nagyon gyors gazdasági növekedés**
- népesség növekedése a XXI. sz. közepéig, utána csökkenés
- új és **hatékony technológiák** gyors megjelenése, elterjedése
- az egyes régiók közötti **kiegyenlítődés**
- fokozott kulturális és társadalmi impulzusok
- a regionális jövedelemkülönbségek csökkenése

B1

- **kiegyenlítő** gazdasági fejlődés az A1-hez hasonló népességváltozással
- a gazdasági szerkezet **gyors** eltolódása a szolgáltatási és információs ágazatok felé
- **környezetkímélő** és **energiahatékony technológiák** bevezetése
- a gazdasági, társadalmi és környezeti problémákra **globális megoldások** kidolgozása

A2

- **heterogén** fejlődési séma
- helyi önkormányzatok, önszerveződések hangsúlyosabb működése
- **folyamatosan növekvő népesség**
- **divergens** regionális gazdasági fejlődés
- **lassú** és területileg nem egyenletes **technológiai** fejlődés

B2

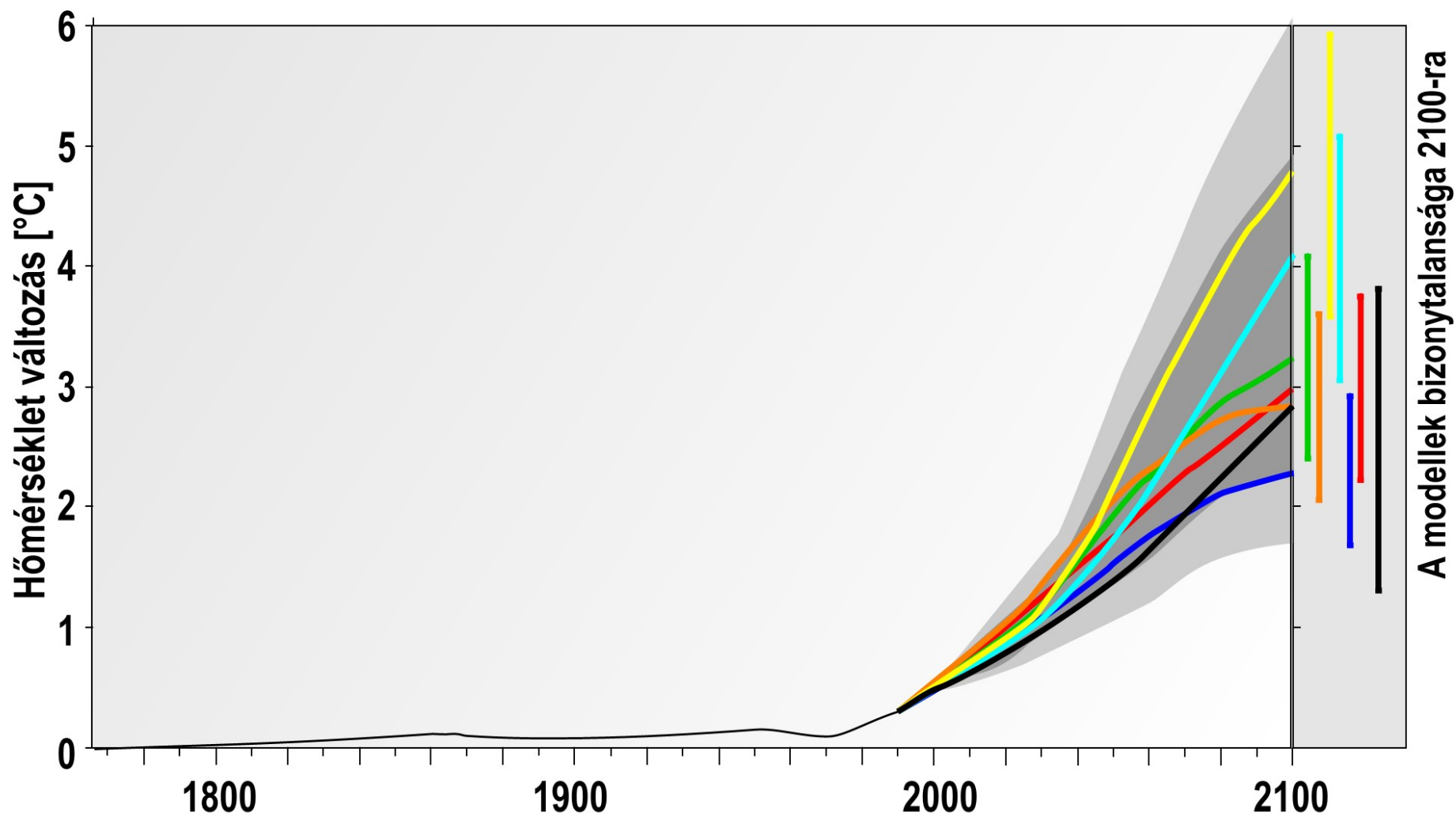
- a gazdasági, társadalmi és környezeti problémák **lokális szintű kezelése**
- **folyamatosan növekvő globális népességváltozás**
- közepes mértékű gazdasági fejlődés
- az A1, B1-hez képest **lassúbb** és **divergensebb fejlődés**

ÉGHAJLATI JÖVŐKÉP

**Az éghajlatváltozás szimulálása
globális skálán**

EREDMÉNYEK

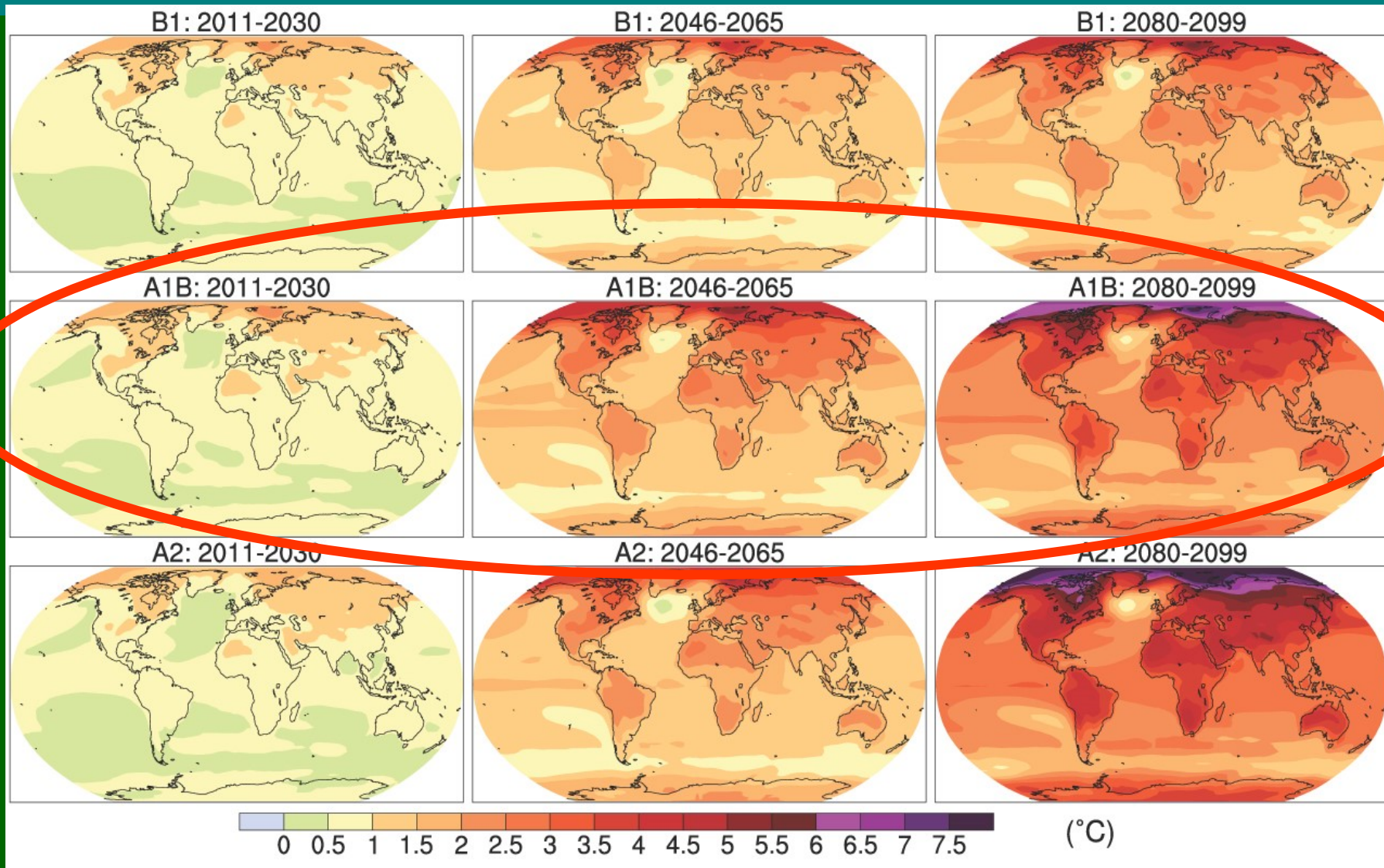
A globális átlaghőmérséklet változása 1770-1990 között és várható menete a XXI. században

(IPCC nyomán)

Az átlagos globális hőmérséklet becsült változásai a 2011-2100 időszakra

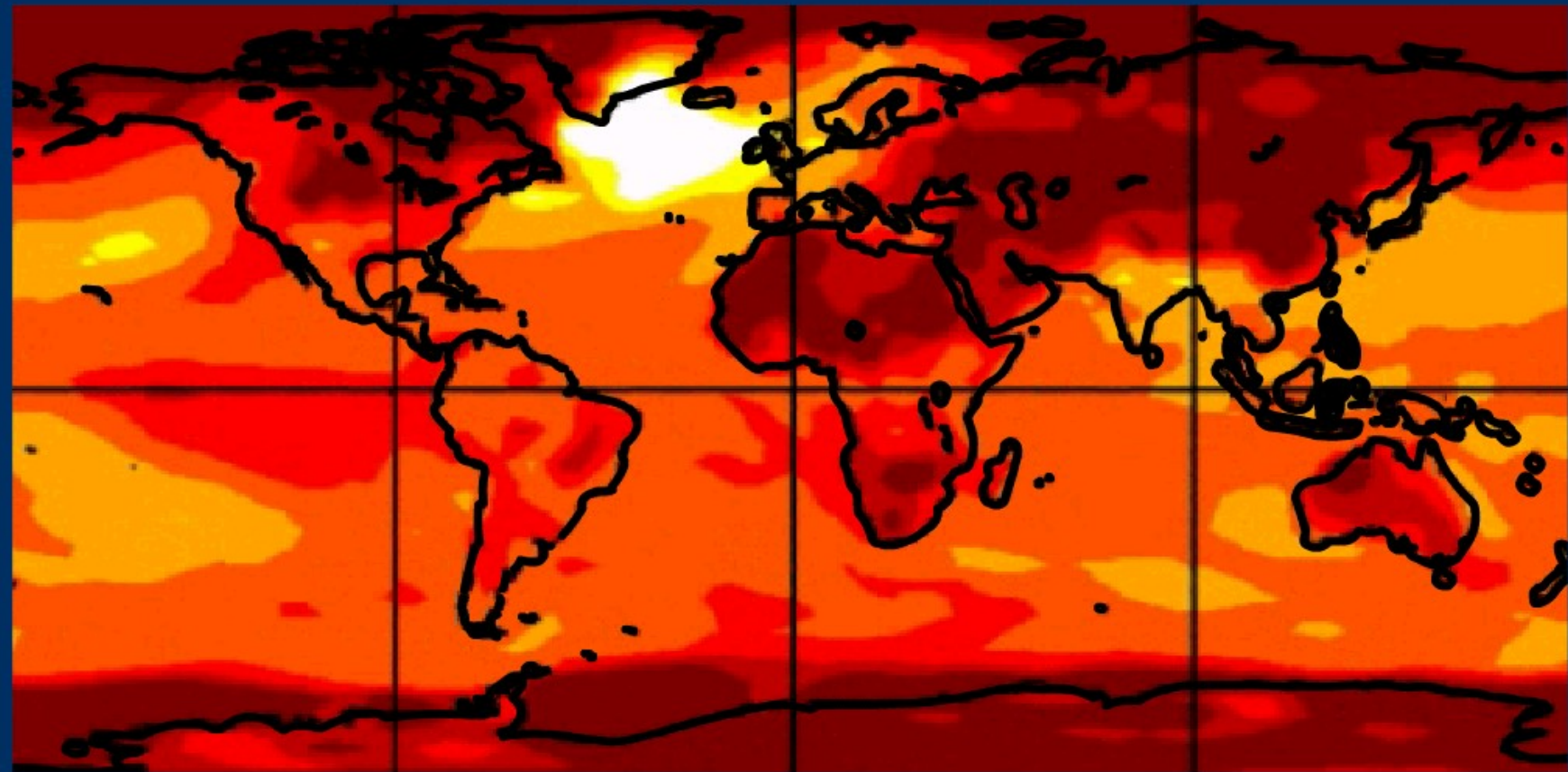

**Nincs szignifikáns eltérés a XXI. sz. közepéig a különböző
scenáriók között**

A globális hőmérsékletváltozás szimulációja (1990–2100)

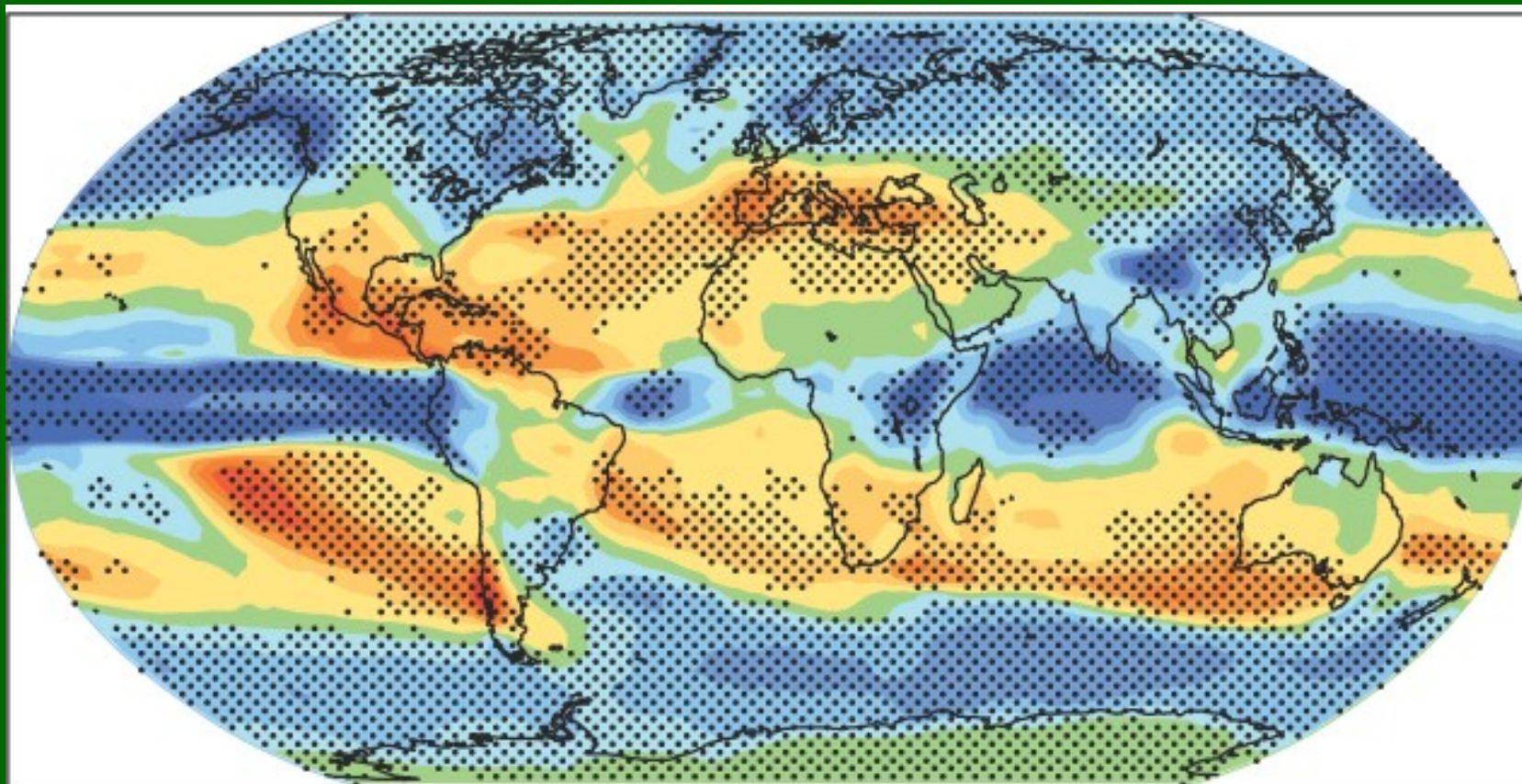
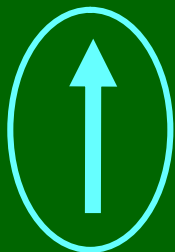
2100

Canadai modell,
2008

A globális csapadék várható változásai 2080-2099-re, A1B scenárió (referencia időszak: 1980-1999)

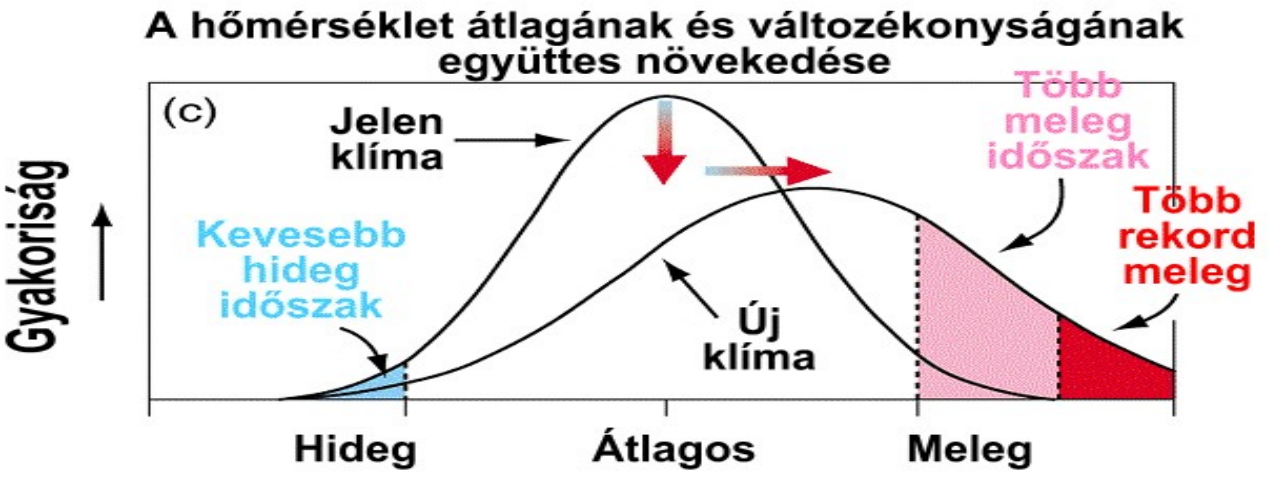
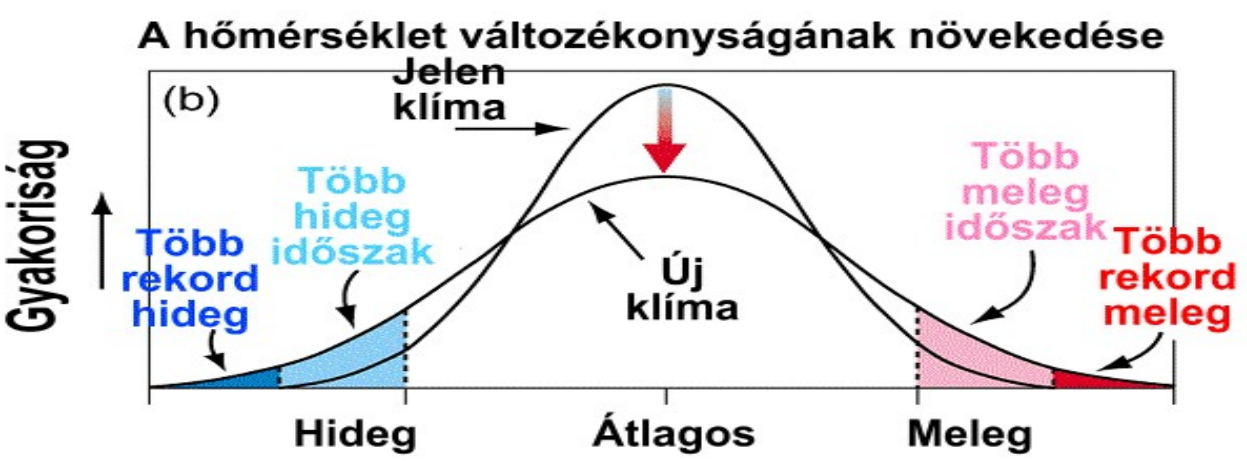
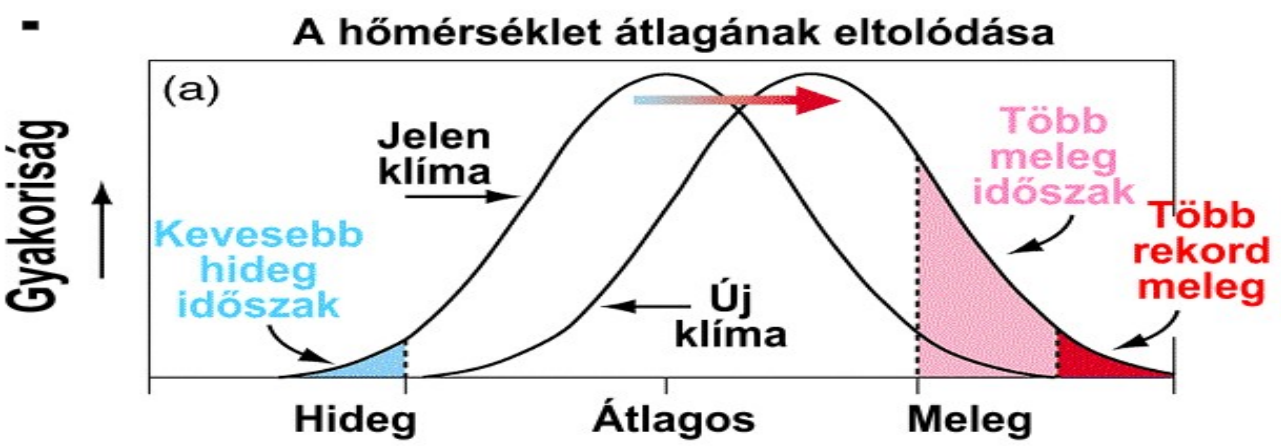

SZÉLSŐSÉGES ÉGHAJLATI ESEMÉNYEK GYAKORISÁGA

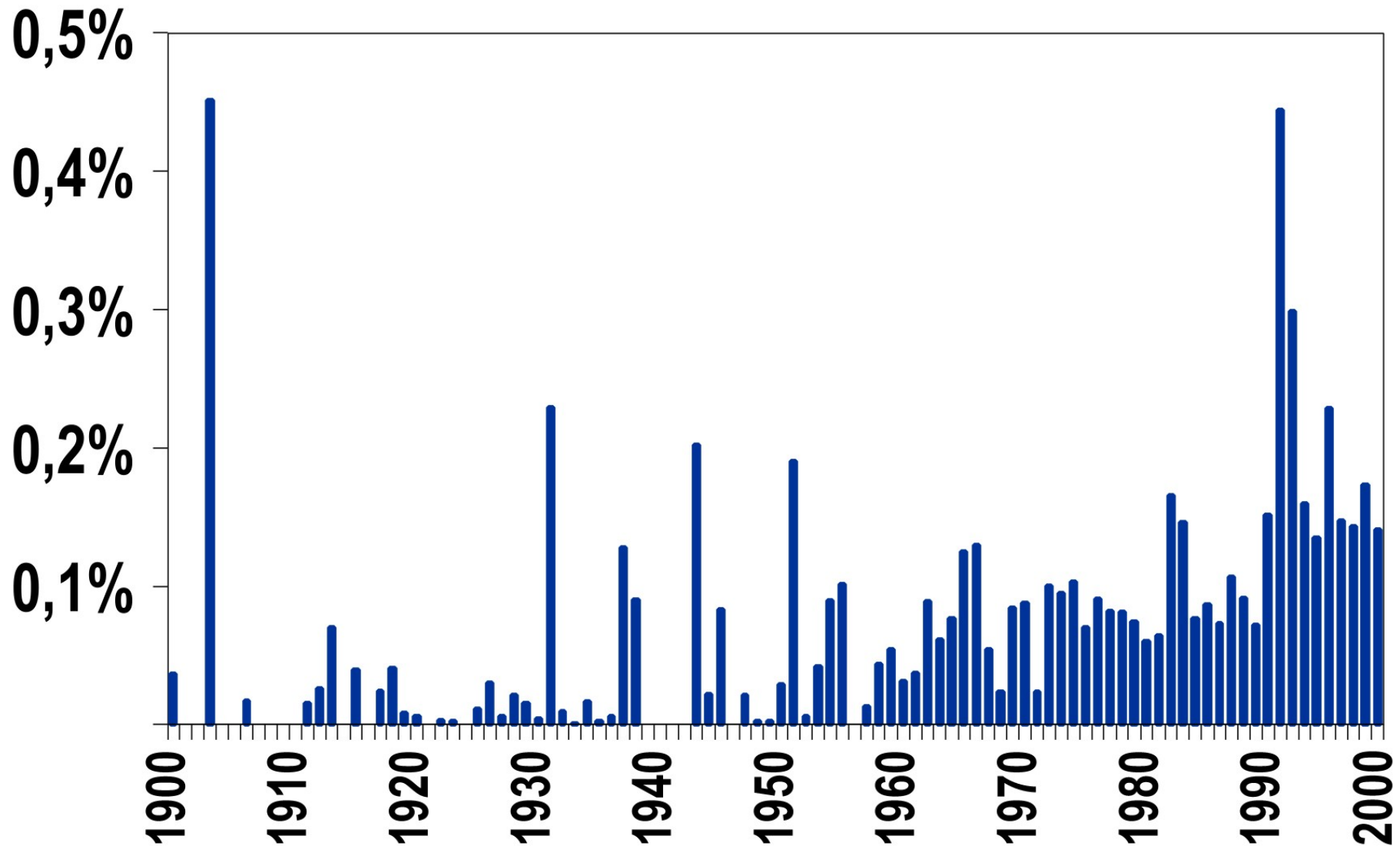

A hőmérsékleti átlag és változékonyság növekedésének alapsémái

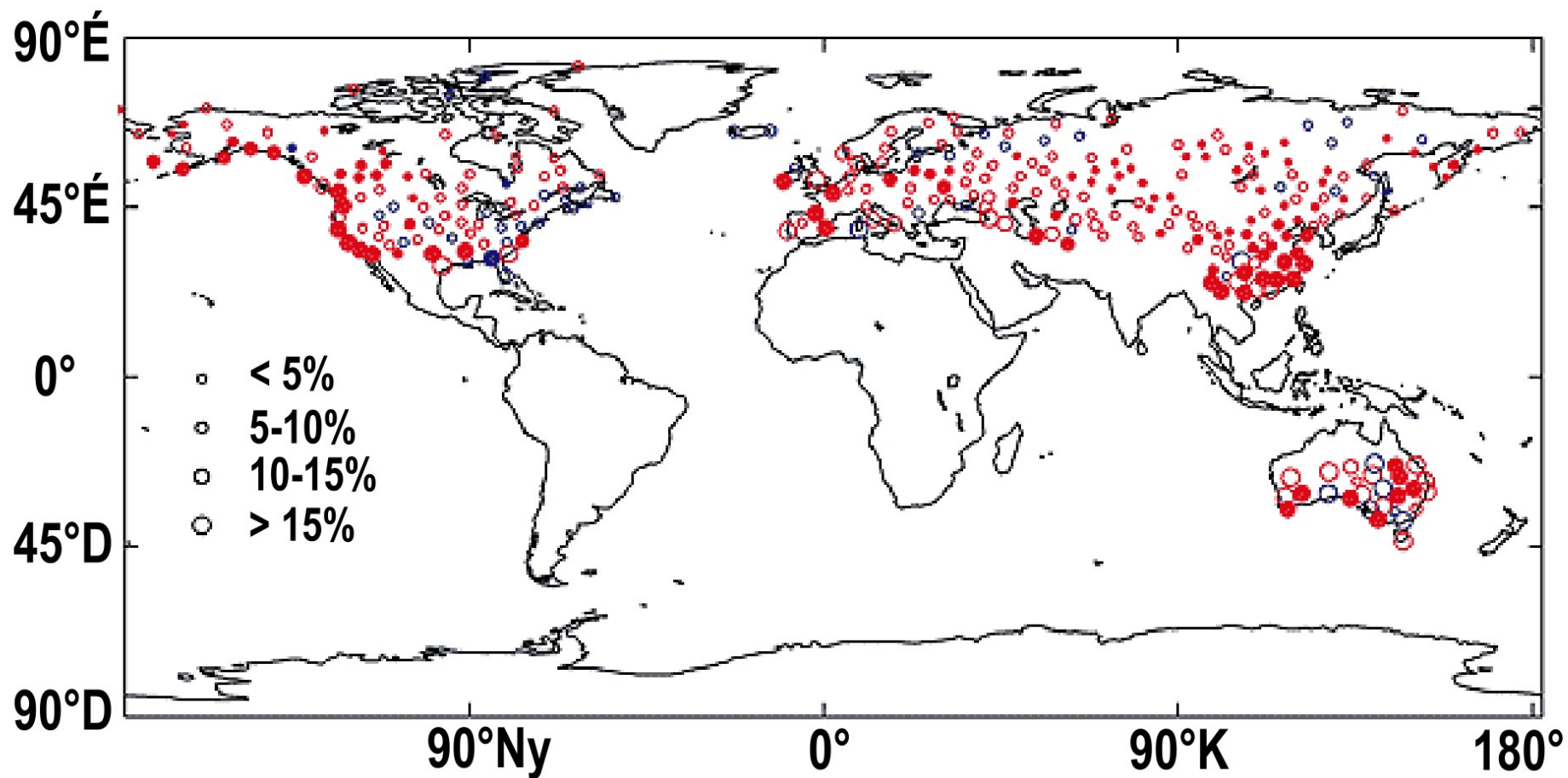
(IPCC nyomán)

Éghajlati katasztrófák okozta károk a világ bruttó nemzeti termékéhez viszonyítva

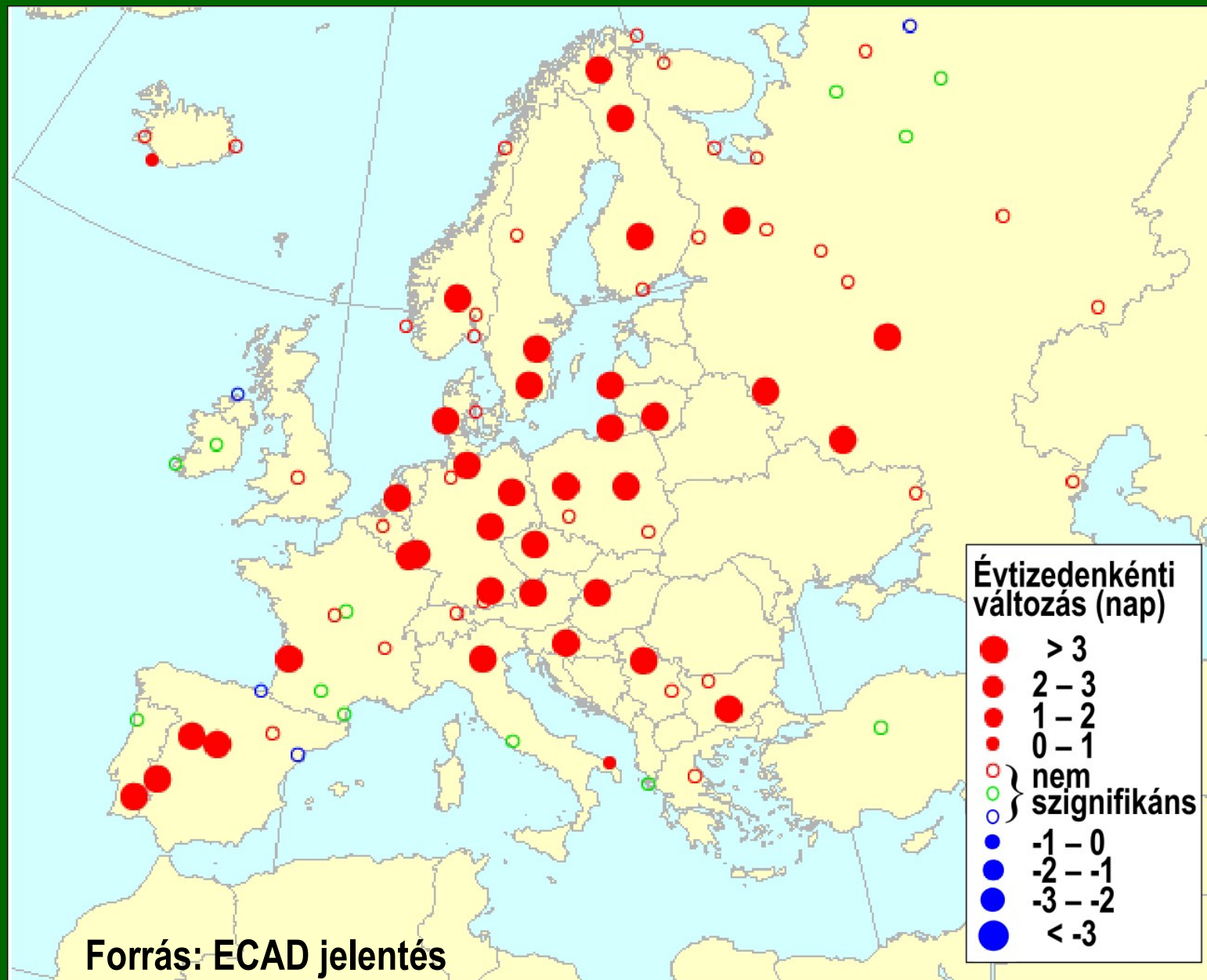

A fagyos napok számának ($T_{\min} < 0^{\circ}\text{C}$) megváltozása 1950-2000 között

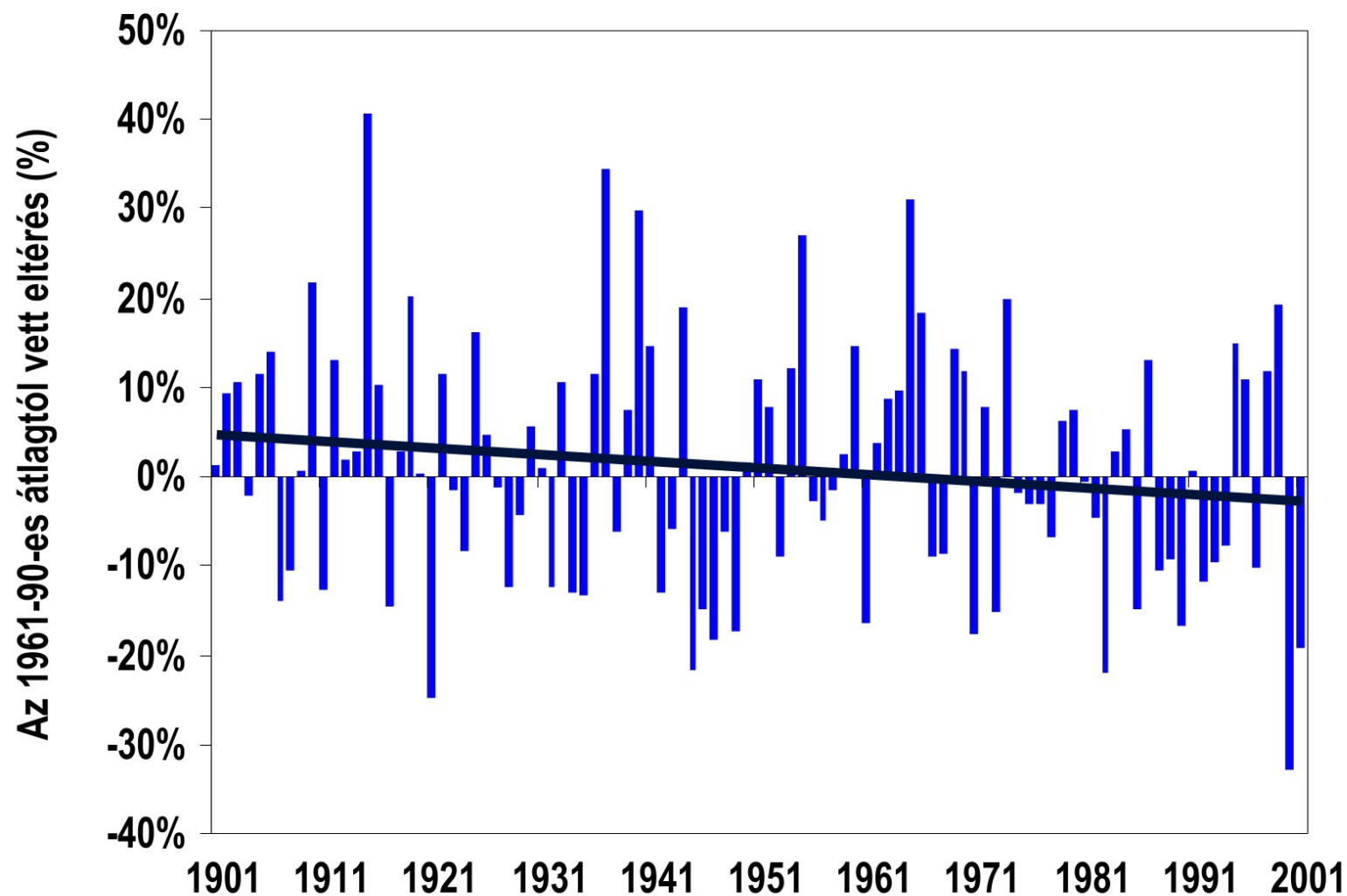

(IPCC nyomán)

A hóhullámok hosszának megváltozása, 1976-1999

Az évi csapadékösszeg trendje a Kárpát-medence térségében, 1901-2001

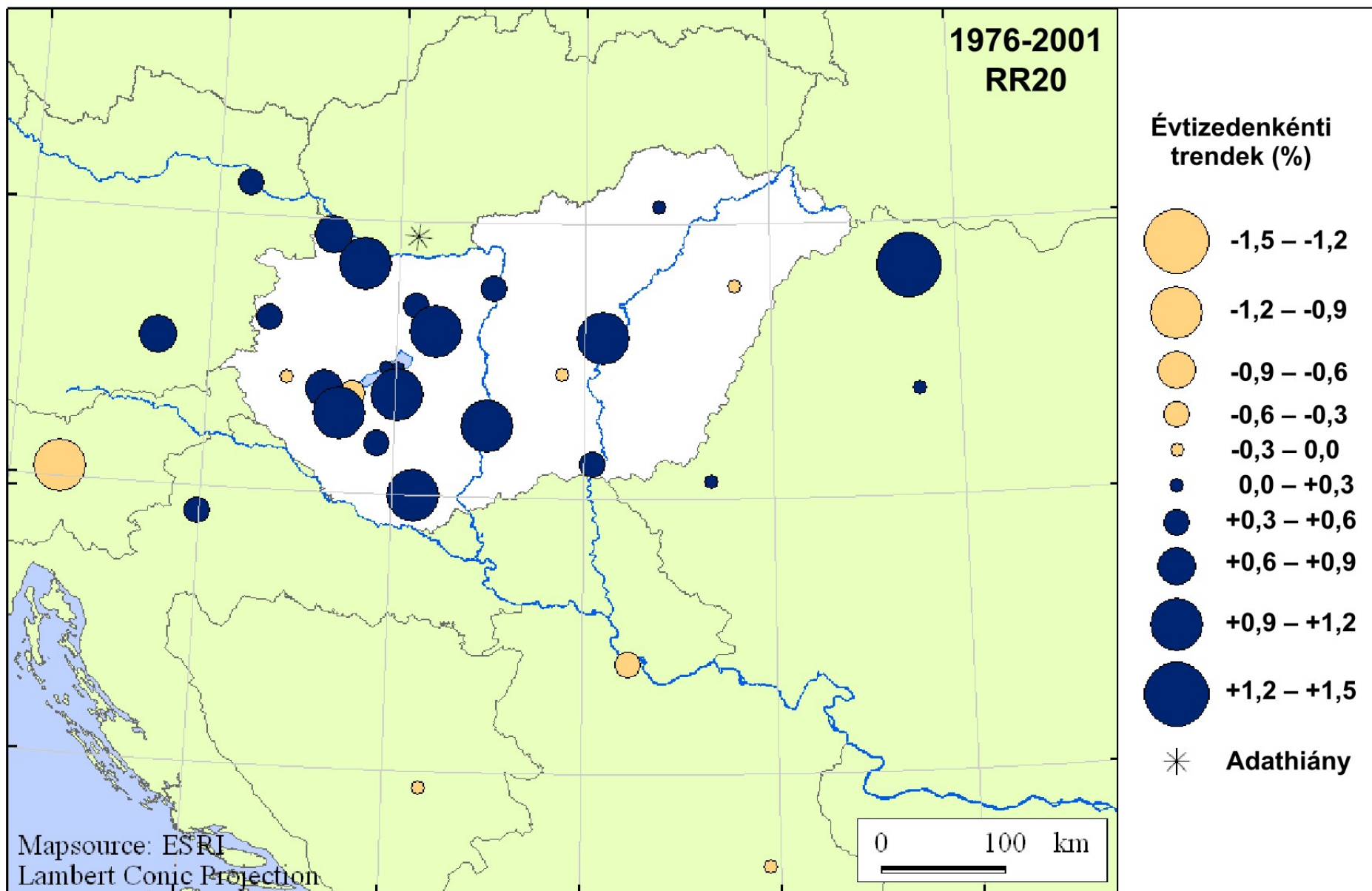

Légifelvétel a 2000-es tiszai árvízről

© Víz Zsigmond, VITUKI

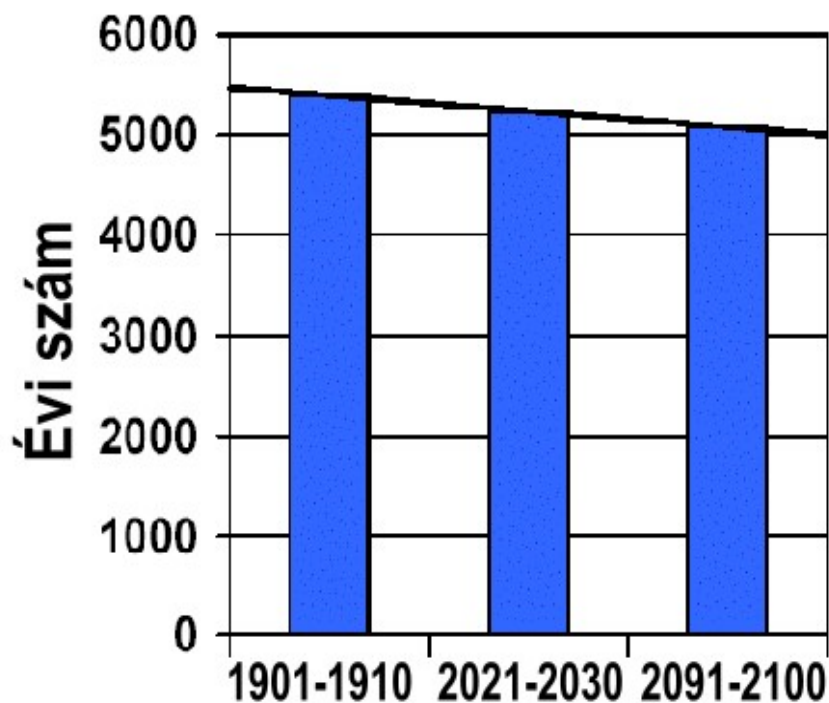
Az extrém csapadékú napok ($R > 20\text{mm}$) számának megváltozása

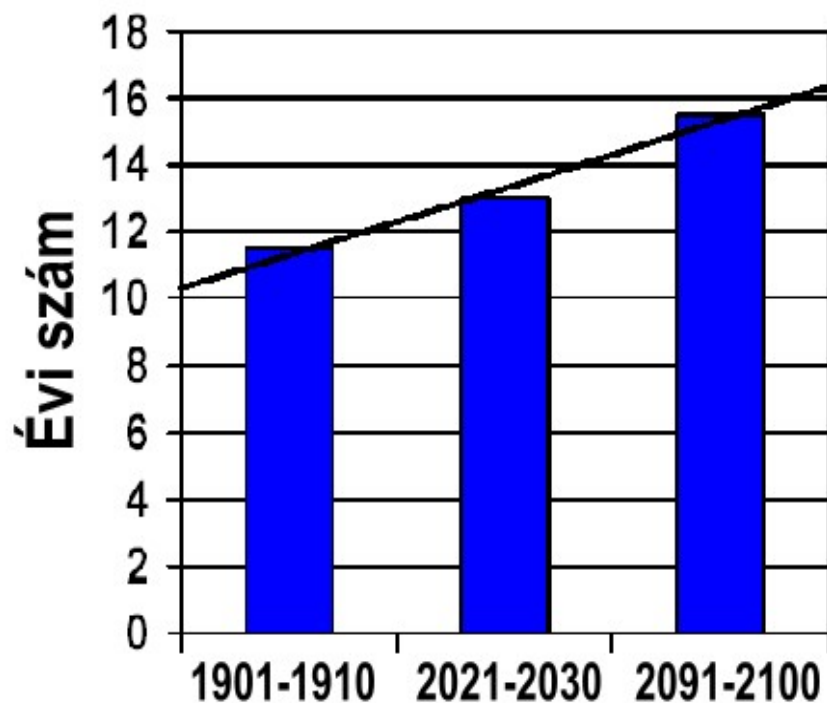

A mérsékelt övi ciklon-gyakoriságok változása az északi féltekén, 1901-2100

Összes ciklon

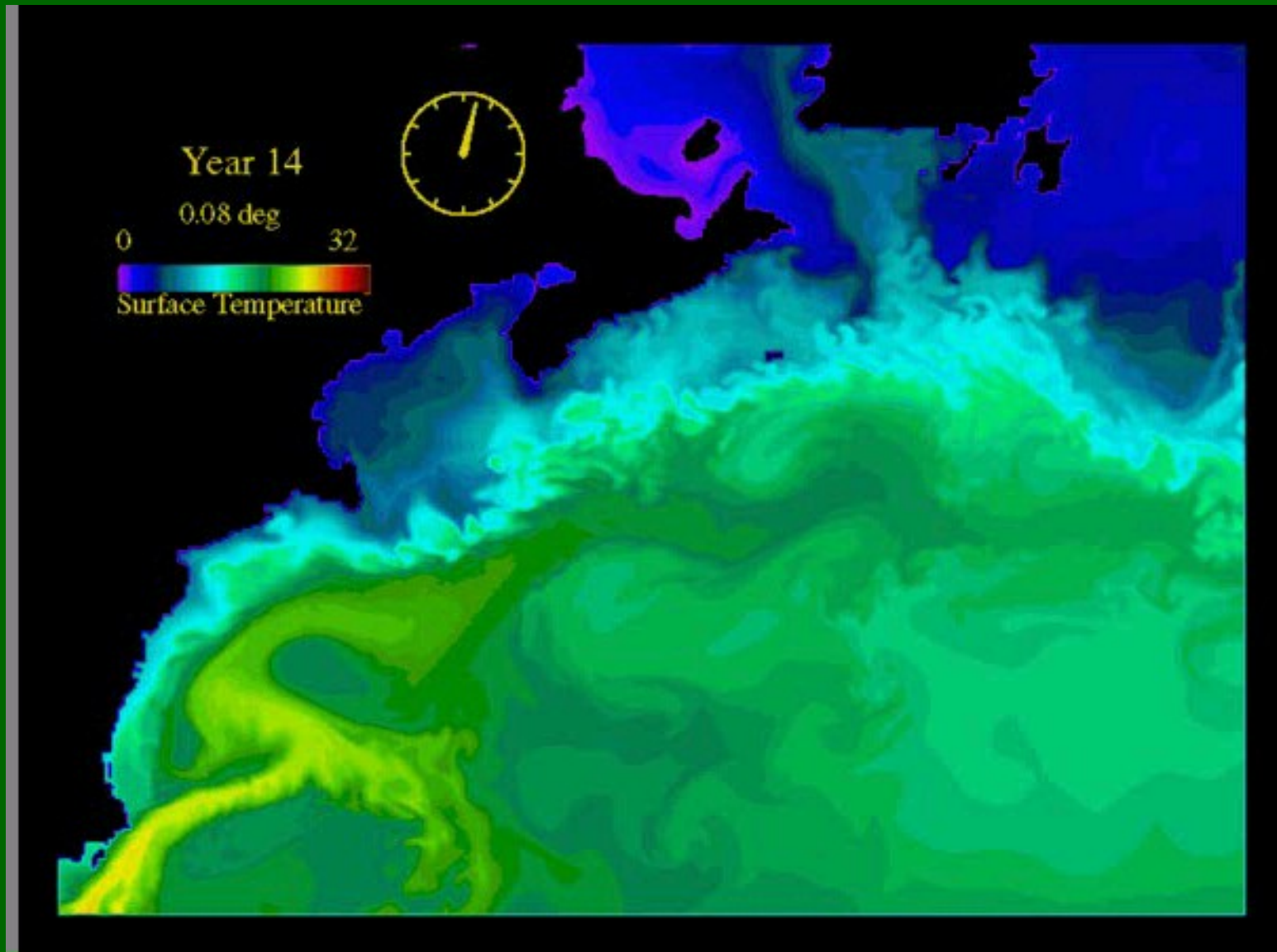

Nagy erejű ciklonok

**GYORS LEFOLYÁSÚ
ÉGHAJLATVÁLTOZÁSOK ESÉLYE**

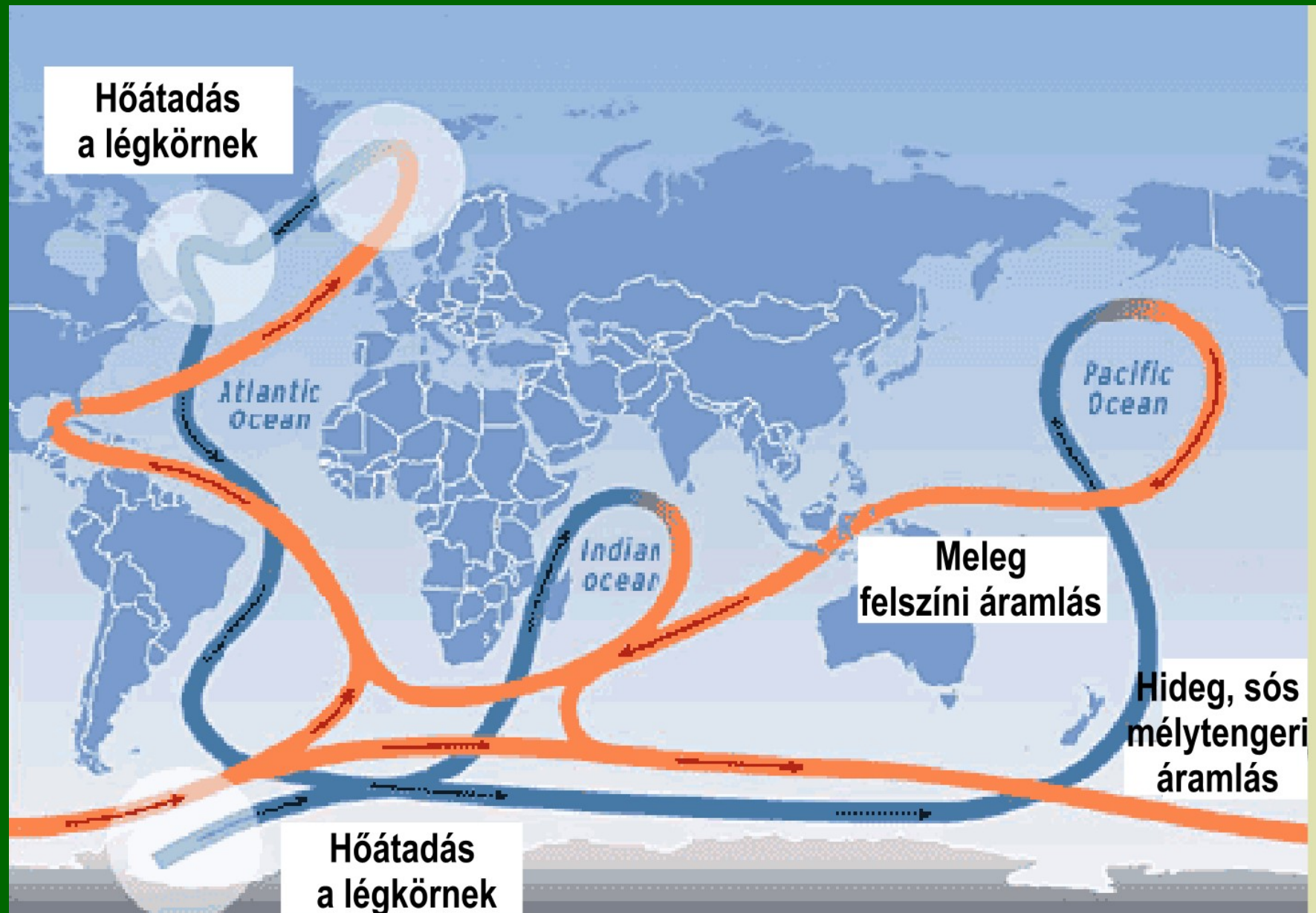
A Golf-áramlat délnyugatias hőszállítása (modell szimuláció - 2 év)

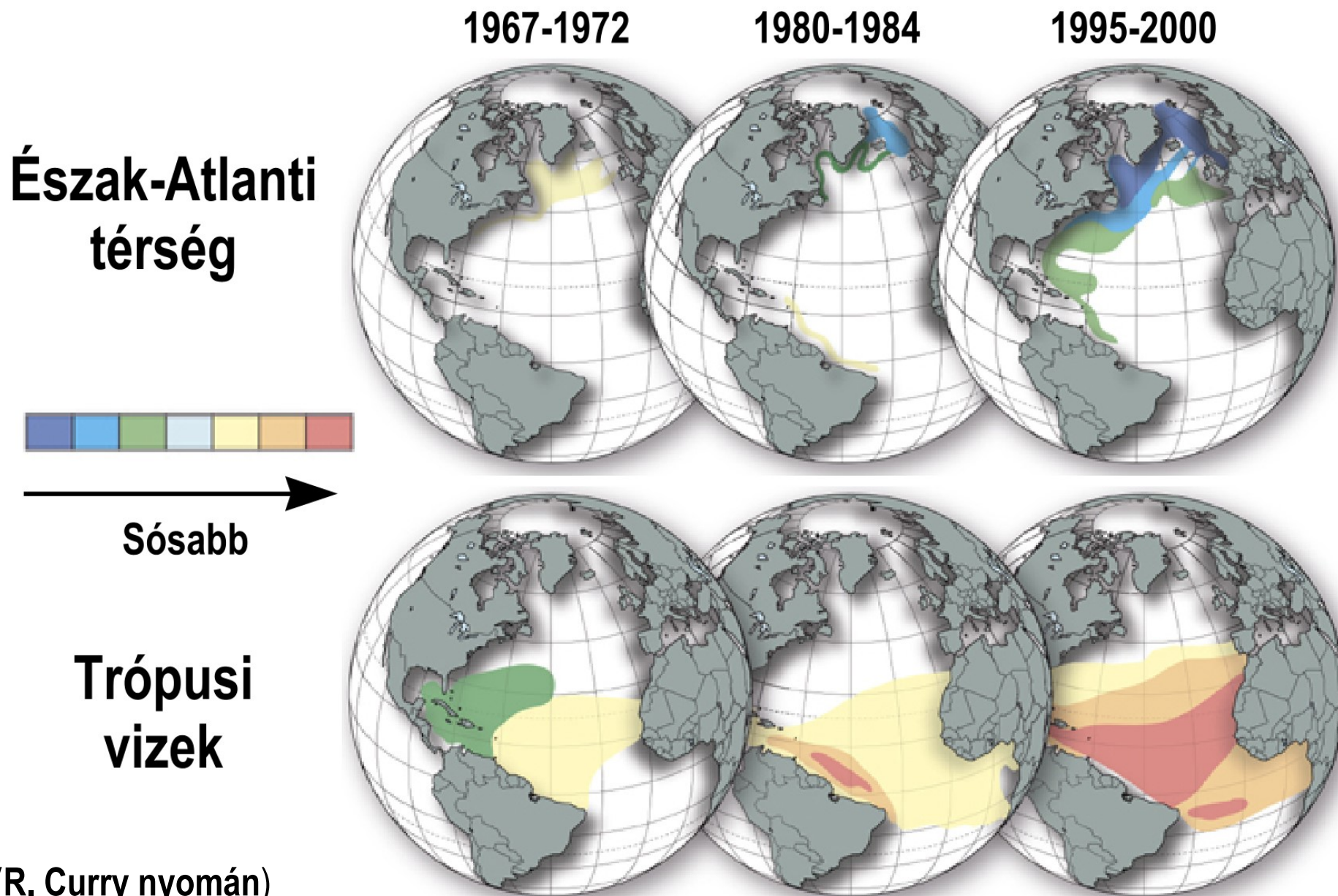
(Sawdey et al.)

Az óceáni szállítószalag

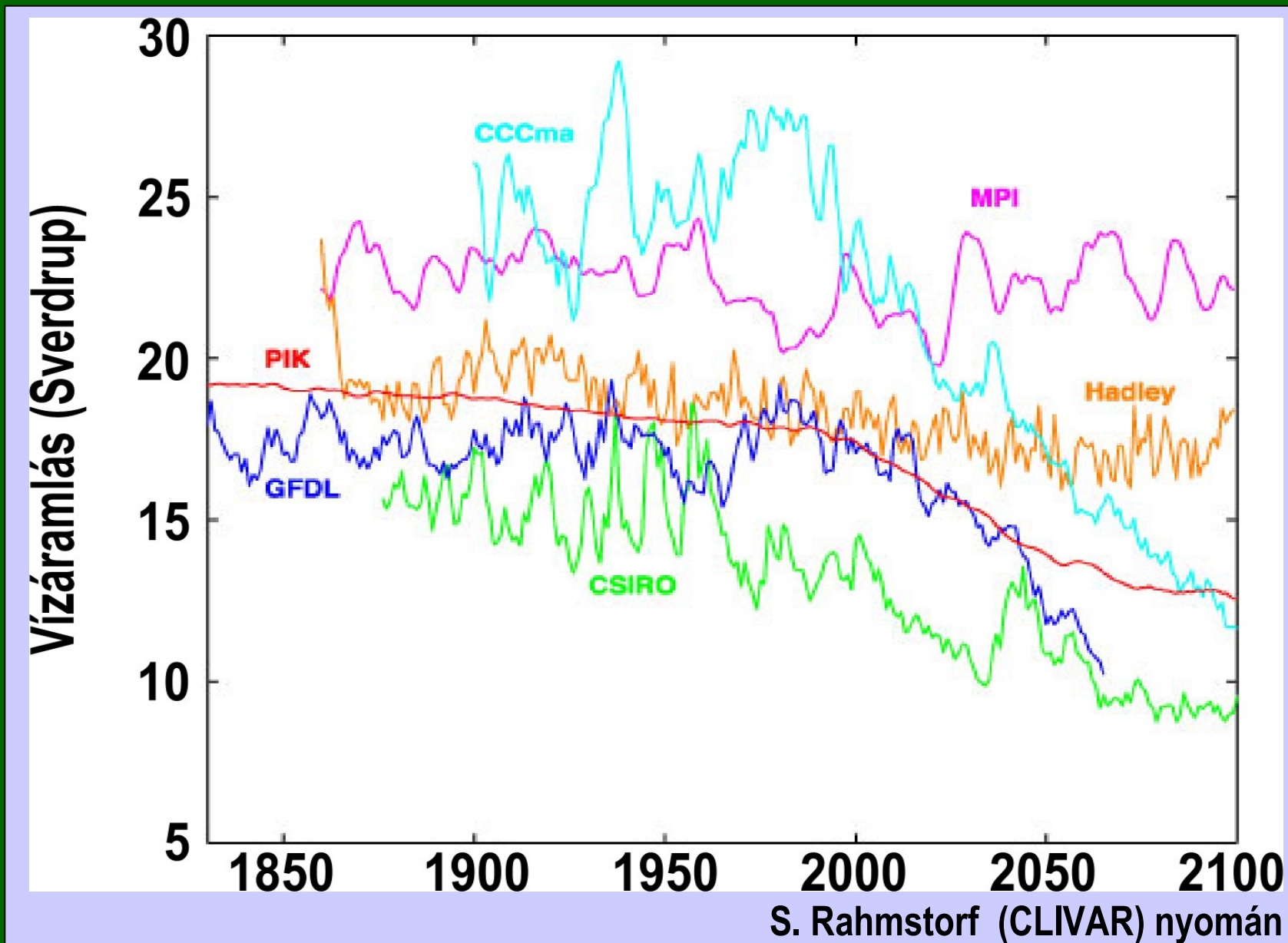
Az Atlanti-óceán északi és trópusi vizeinek sótartalom változása 1967-2000 között

(R. Curry nyomán)

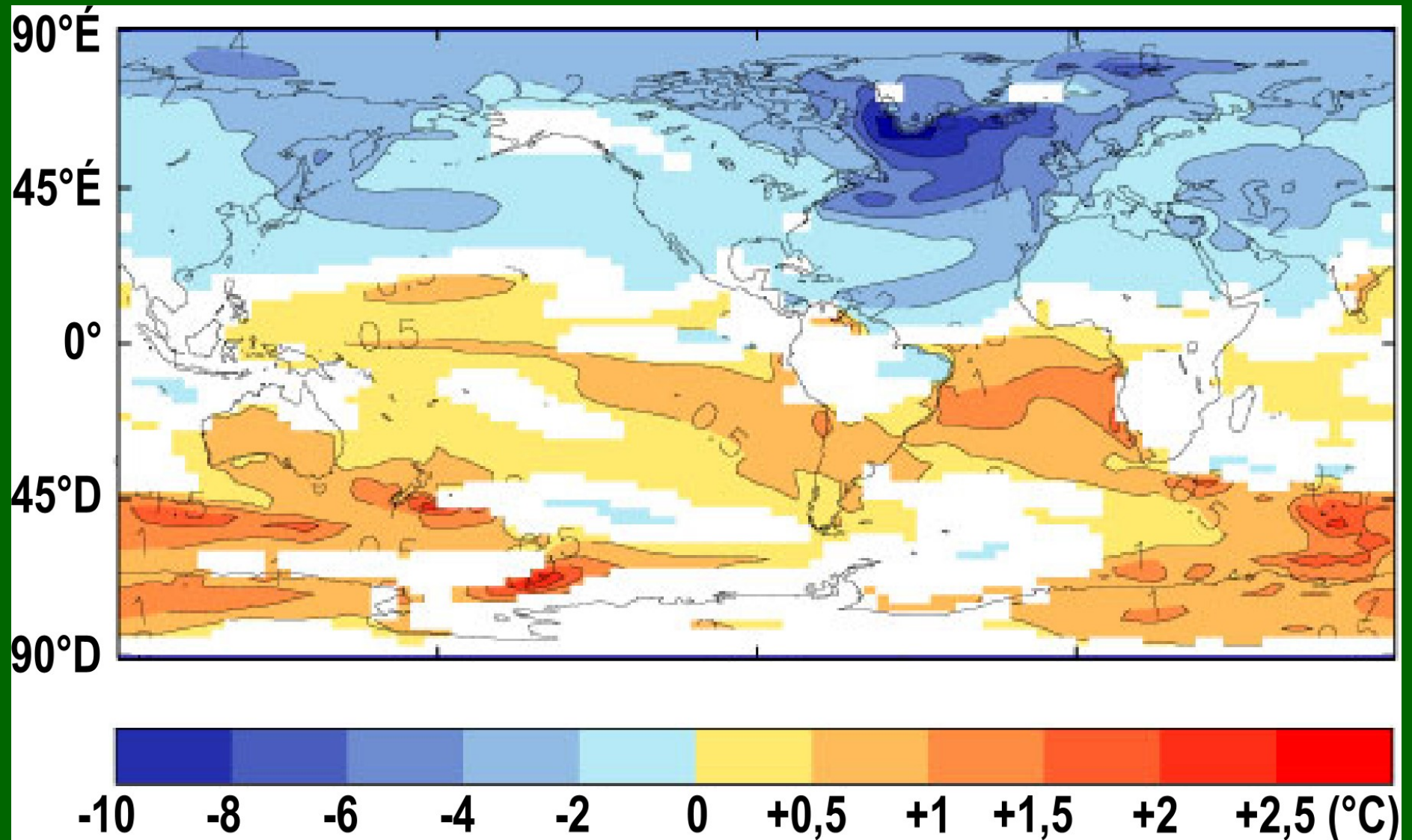

Az Északi-Atlanti térség vízáramlásának erőssége, 1850-2100

A hőmérséklet megváltozása az óceáni cirkuláció felbomlása után

(CLIVAR nyomán)